

2 Społeczne Liceum
Ogólnokształcące STO
im. Pawła Jasienicy
„Nowowiejska”

Egzamin wstępny 2014

Język polski

Część I *Przeczytaj dwa teksty, a następnie wykonaj polecenia.*

Tekst I: Cesare Pavese, Skala *(Rozmawiają Herakles i Prometeusz)*

Herakles: Przyszedłem, Prometeuszu, aby cię uwolnić.

Prometeusz: Wiem o tym, gdyż czekałem na ciebie. Pokonałeś straszliwą drogę, aby wspiąć się aż tutaj. Ale ty nie znasz strachu.

H.: Straszliwa była twoja sytuacja, Prometeuszu.

P.: Więc ty naprawdę nie wiesz, co to strach? Nie wierzę.

H.: Jeśli strach polega na tym, że nie dokonuje się tego, co trzeba dokonać, to rzeczywiście nigdy go nie zaznałem. Ale jestem człowiekiem, Prometeuszu, i nie zawsze wiem, czego mam dokonywać.

P.: Człowiek jest litością i strachem, niczym innym.(...) Przypomnij sobie centaura.

H.: Tego człowieka-zwierzę, którego zabiłem dziś rano?

P.: Ich, potworów, się nie zabija. Nawet bogowie nie mogą tego dokonać. Przyjdzie dzień, kiedy będziesz sądził, że zabiłeś innego potwora (...), a w rzeczywistości tylko sobie przygotujesz swoją skałę. Wiesz, kogo dziś rano trafiła twoja strzała? Trafiła Chirona, dobrego, litościwego przyjaciela tytanów i śmiertelnych.

H.: Ach, Prometeuszu...

P.: Nie boleję nad tym, Heraklesie. Wszyscy znosimy ten sam los. To prawo świata, że nie uwolni się nikogo, jeśli się nie przeleje za niego krwi. Z tobą zdarzy się to samo na górze Ojta. A Chiron wiedział, co ma się z nim stać.

H.: Chcesz powiedzieć, że się poświęcił?

P.: Z pewnością. Tak, kiedyś i ja wiedziałem, że wykradając ogień, wybieram swoją skałę.

H.: Pozwól, Prometeuszu, że cię rozkuję. Potem zdążysz mi opowiedzieć o wszystkim, o Chironie i o Ojta.

P.: Jestem już rozkuty, Heraklesie. Mogłem zostać rozkuty, kiedy ktoś inny zajmie moje miejsce. Więc Chiron dał się przebić strzałą tobie, bo ciebie posłał los. Ale w tym nowym świecie, co zrodził się z chaosu, panują prawa oparte na sprawiedliwości. Litość, strach i odwaga to tylko narzędzia. Wszystko, czego się dokonuje, potem powraca. Krew, którą przelałeś i jeszcze przelejesz, pośle cię na górę Ojta, abyś tam umarł taką śmiercią, jaka jest ci przeznaczona. Będzie to krew potworów, dla wytępienia których żyjesz. A stos, na który wejdiesz, zostanie podpalony tym samym ogniem, który ja wtedy wykradłem.

H.: Ale ja nie mogę umrzeć – tak mówiłeś.

P.: Śmierć wkroczyła na ten świat razem z bogami. Wy, śmiertelni, boicie się śmierci, gdyż wiecie, że bogowie są nieśmiertelni. Ale każdego czeka taka śmierć, na jaką zasłużył. Na nich też więc przyjdzie kres.

H.: Jak powiedziałaś?

P.: Nie można powiedzieć wszystkiego. Ale zapamiętaj na zawsze, że potwory nie umierają. To, co umiera, to tylko strach, jaki potwory budzą. Tak samo dzieje się z bogami. Znikną, kiedy śmiertelni

nie będą się już ich bać.

H.: Powrócą tytani?

P.: Kamienie ani lasy nie powracają. One są. To, co było, będzie znowu.

H.: Wobec tego ty znowu będziesz przykuty.

P. Jesteśmy tylko imieniem, niczym więcej. Zrozum mnie, Heraklesie. Świat natomiast ma różne okresy, tak jak pola i ziemia mają różne pory roku. Wraca zima, potem wraca lato. Kto potrafi powiedzieć, że lasu nie będzie? Albo że las będzie wciąż trwał ten sam? To wy już wkrótce będziecie tytanami.

H.: My, śmiertelni?

P.: Wy, śmiertelni – a może nieśmiertelni, to nieważne.

Cesare Pavese, Dialogi z Leukoteą, Warszawa 1975.

Tekst II: Leopold Staff, Prometeusz

Wstawszy raz lewą nogą z łóżka Jowisz srogi
Zwołał na zgromadzenie olimpijskie bogi
I rzekł: "Mam tego dosyć! Niech Herkules rusza
I wyzwoli natychmiast z pęt Prometeusza,
Bo czy się wam podoba to, czy nie podoba,
Obrzydła mi już tego pyszałka wątroba
I ten orzeł, co mu ją wieczyście wyżera,
I łańcuchy, i dzikie skały, et cetera".
I poszedł, aby rozkuć go Herkules z młotem,
Lecz Prometeusz na to: "Ani mowy o tem,
Nie tykaj kajdan, niech ci się nawet nie marzy!
Czy nie widzisz, jak mi z tym Kaukazem do twarzy?"

Polecenia do tekstów:

1. Porównaj wizerunki Prometeusza, wypełniając tabelkę: (6 p)

Prometeusz u Pavesego - cechy	Cytat potwierdzający tę cechę	Prometeusz u Staffa - cechy	Cytat potwierdzający tę cechę
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	

2. Opisz w 2-3 zdaniach 3 różnice między wizerunkami Prometeusza u Pavesego i u Staffa.

(3p)

.....

.....

.....

.....

3. Wyjaśnij w 2-3 punktach, jakie – Twoim zdaniem – są przyczyny tych różnic. (4p)

.....

.....

.....

4. Wyjaśnij, jak rozumiesz słowa Prometeusza: "Człowiek jest litością i strachem". (2p)

.....

.....

.....

5. Wykorzystując swoją znajomość mitów o Heraklesie (Herkulesie) i Prometeuszu, sformułuj dwa argumenty, które potwierdzają lub zaprzeczają opinii: "człowiek jest litością i strachem". (4 p)

Argument 1 -

.....

.....

Argument 2 -

.....

.....

Podkreśl odpowiednie sformułowanie:

- te argumenty potwierdzają opinię, że "człowiek jest litością i strachem"
- te argumenty zaprzeczają opinii, że "człowiek jest litością i strachem".

6. Zrób rozbiór gramatyczny i logiczny zdania (nazwij części mowy i części zdania). (6 p)

Człowiek jest litością i strachem, niczym innym.

Wypisz i nazwij części mowy:

.....

.....

.....

Wypisz i nazwij części zdania:

.....

.....

.....

7. Zdanie "Człowiek jest litością i strachem" jest (podkreśl): (2 p)

- a/ porównaniem
- b/ metaforą
- c/ anaforą
- d/ epitetem

Część II Napisz wypracowanie na jeden z podanych tematów (minimum 1-1,5 strony). Podkreśl wybrany temat.

1. "Nie tykaj kajdan, niech ci się nawet nie marzy!/ Czy nie widzisz, jak mi z tym Kaukazem do twarzy?"
Zinterpretuj słowa Prometeusza z wiersza Leopolda Staffa, próbując przedstawić możliwe przyczyny wyrażonego w nich stanowiska.
2. "Jesteśmy tylko imieniem, niczym więcej"- mówi Prometeusz do Heraklesa. Rozwiń myśl zawartą w tych słowach, przedstawiając swoje przemyślenia o celach, które może mieć w życiu człowiek, i dziełach, które może po sobie zostawić. Wykorzystaj teksty Pavesego i Staffa (koniecznie), możesz też wykorzystać inne teksty kultury.
3. Napisz dialog między wybranymi bohaterami mitologii bądź Biblii, w którym zaprezentują oni swoje cele, wartości i poglądy na prawa rządzące życiem.

Dear Candidate,

The admission exam to our School consists of one written task. Read carefully the instructions and the assessment criteria (they have been submitted in Polish).

Your task:

Choose one of the following statements and write an essay of 220-250 words. You should spend about 40-45 minutes on this task.

1.
Some people enjoy change, and they look forward to new experiences. Others like their lives to stay the same, and they do not change their usual habits. Compare these two approaches to life. Which approach do you prefer? Explain why.

2.
Do you agree or disagree with the following statement? Only people who earn a lot of money are successful. Use specific reasons and examples to support your answer.

3.
People have different ways of escaping the stress and difficulties of modern life. What do you think are the best ways of reducing stress? Use specific examples in your answer.

4.
Many students choose to attend schools or universities outside their home countries. Why do they study abroad? Explain why using specific reasons and examples.

Kryteria oceniania:

1. prawidłowo sformułowana teza i trafnie dobrane argumenty,
2. uwzględnienie i proporcjonalność części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie),
3. wyraźna myśl przewodnia,
4. zachowanie objętości pracy w granicach 220-250 słów, wyróżnianie paragrafów,
5. urozmaicone słownictwo i struktury zdaniowe,
6. poprawność językowa (gramatyczna, ortograficzna i interpunkcyjna).

GOOD LUCK!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

